

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. XX. Successor in beneficio pro qua rata debeat concurrere in solutione pensionis, an pro rata temporis, an pro rata fructuum. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. XIX. 47

pothecam competere testatur, dummodo sit perpetua, non temporalis.

- 4 Sed in contrarium adest communis omnium Canonistarum conclusio, asserentium in istis praestationibus annuis, quamvis non debeantur respectu certae rei, competere remedia possessoria; pro ut negotio in utramque partem disputato, concludit Felician. de Solis in tractatu de censib. lib. 3. cap. 1. num. 8. ad longum, per plures columnas in fin. versic. Ipse autem. † Vbi etiam subdit quod in locis ubi liciti sunt census personales, quia in illis Bulla Pij V. de censib. non obseruatur, pro ut in praesenti Ciuitate Auenionensi, & Comitatu Venaissino, competunt remedia possessoria pro illis censibus personalibus; eandemque sententiam tueretur Gratian. discept. forens. cap. 113. num. 15. dicens hanc esse verioris & magis approbatam sententiam, quam etiam probat Peregrin. ad longum disputans, de fideicom. artic. 46. num. 18. Et postea num. 19. respondens ad doctrinam Baldi in dicta. l. 1. C. vii possidetis, † & dicens quod ubi annua praestatio apparet facta ex causa obligatoria, siue pro iure reali, siue personali, acquiritur quidam status possessorius, quem Iudex debet manutenere: quod etiam dicit Addit. ad praefatam dec. 59. Capella Trolosane, post Ang. in l. si certis annis, C. de pactis, quodque consuetudo omnium Curiarum, tam spiritualium, quam temporalium, tenet hanc opinionem Canonistarum: cap. querelam, de Election. Et quod etiam in praestationibus personalibus denegatis habet locum iudicium possessorium, saltem

utile, vel Officium Iudicis: Rip. in dicta. l. 2. ff. Quor. bonor. num. 3. versic. sed certe. vbi dicit, quod licet opinio Legistarum sit verior in puncto iuris, tamen opinio Canonistarum seruatur in praxi. Idemque testatur Additio ad Alexand. dicto consil. 94. n. 1. vol. 7. lib. B. versic. sed contrarium.

Et sine dubio, quamvis non concederetur hoc casu Interdictum Retinendae possessionis, tamen daretur Officium Iudicis ut quis manuteneri posset in statu, in quo reperiebatur tempore litis motae: ut per Post. in tract. de manutent. obseruat. 10. num. 90. in noua addit. Rota apud Buratt. decis. 289. num. 10. versic. tum quia: & decis. 378. num. 4. & 5. adeo ut non debeat fieri distinctio inter perpetuam, & temporaneam praestationem: cum etiam in locatione temporali remedia possessoria locatori competere verius sit, ut determinat Rota dicta decis. 289. num. 10. apud Buratt. & ibi Addit. lib. B. Caualer. decis. 228. num. 3. & de hac manutentione in statu possessionis, seu de tentatione ex officio Iudicis multa adducit Salgad. de Reg. protecl. part. 3. cap. 12. num. 3. & sequent.

Verum omnis tollitur difficultas ex eo, quod hic non agitur de praestatione merè personali, cum illa debeat ratione beneficii impetrati, & fructuum illius; quo casu absque vlla difficultate locus est manutentioni: ut bene probat Cencius in tract. de censib. quest. 91. num. 14. ad instar pensionum impositarum super fructibus beneficii, pro quibus manutentionem competere indubitatum est: Rota apud Post. decis. 70. num. 5. post Put. decis. 419. lib. 2.

CAPVT XX.

ARGVMENTVM.

SUCCESSOR in beneficio, pro quo rata concurrere debeat in solutione pensionis, videlicet an pro rata temporis, an pro rata fructuum? Et quomodo fieri debeat proportio illa, si pensio anticipatè soluta fuerit? Immo etiam successorem posse cogi ad terminos solutionum decursos, si Pensionarius diligens fuerit in exigendo. Quales hac in re diligentiae requirantur: Pro pensione beneficii fructus esse hypothecatos, & dari electionem Pensionario agendi contra successorem in beneficio, vel contra haeredes antiqui possessoris: Et sicut successor in beneficio habet regressum contra haeredes possessoris defuncti iuxta ratam portionem; ita disceptatur quomodo iudicio ratae locus sit inter haeredes ultimi possessoris, & illum qui de nouo prouisus est: utrum videlicet, & pro qua rata huic nouo prouiso competat actio, vel recursus pro pensionibus ultimi anni? Et quomodo inter illos fructus diuidantur, an scilicet iuxta l. defuncta, ff. de usufruct. an verò iuxta l. diuortio, ff. solut. matrimon.

SVMMARIVM.

- 1 Quomodo computandus sit annus quando diuisio facienda est inter priorem Episcopum, & posteriorem illi succedentem? & qua praxis obseruanda sit.
- 2 Tota fructuum perceptio in calculo ratae pensionis inter Episcopum, & eius successorem, finitur in ipso die reseruatae pensionis.
- 3 Pensio cum successore in Episcopatu, vel alio beneficio diuidi debet pro rata fructuum, & non pro rata temporis.
- 4 Pensio est onus fructuum, & debetur pro rata perceptionis illorum.
- 5 Annus pensionis computandus est à Data litterarum; sed tamen quando agitur inter Rectorem seu Pralatam, & eius successorem, diuisio fieri

debet pro rata fructuum.

- 6 Diuisio fructuum quomodo fiat inter possessorem beneficii, & heredem pensionarii, post illius obitum? & fusius vide diuersas opiniones infra, num. 29. & sequentibus, & num. 35.
- 7 Perceptio fructuum dicitur integra, quae sit quolibet anno completo, incipiendo à die Data litterarum reseruationis, & finiendo eodem die anni sequentis.
- 8 Pensio quando dicatur solui anticipatè, & quando posticipatè.
- 9 Tot sunt solutiones pensionum, quot sunt fructuum perceptiones.
- 10 Pensionarius qui primum terminum exegit per anticipationem, non debet recipere ab herede Titularis pensionem posticipatam: quod propositio exemplo explicatur.

- 11 Successor in beneficio tenetur solvere reliqua, seu ut dicunt arreragia pensionum decursarum, si Pensionarius contra eius antecessorem debitas fecerit diligencias.
- 12 Diligencia facta contra procuratorem antecessoris non suffragatur Pensionario, ut possit agere contra succedentem in beneficio.
- 13 Successor in beneficio non tenetur ad pensiones decursas tanquam ad debitum proprium, sed tanquam ad debitum beneficii.
- 14 Pensionarius habet electionem agendi contra secundum beneficii possessorem, vel contra illum qui fructus beneficii percepit, aut illius heredes.
- 15 Si novus beneficii possessor solverit pensiones decursas tempore sui antecessoris, habet regressum contra antecessorem, vel eius heredes.
- 16 Successor non tenetur ad solutionem pensionum decursarum, nisi deducta congrua sustentatione sua: & num. 27.
- 17 Consultius est Pensionario ut agat contra possessorem beneficii, potius quam contra heredes primi possessoris.
- 18 Sed tamen Rota Romana inclinat ex equitate, ut prius actio dirigatur contra primum Titularem, aut eius heredes.
- 19 Pro pensionibus annuis agi potest contra successorem in beneficio, in vim hypotheca qua competit vigore reservationis.
- 20 Fructus beneficiorum sunt tacite hypothecati pro solutione pensionis super beneficio imposita.
- 21 Quod maxime procedit in pensione qua loco alimentorum reservatur.
- 22 Competit nihilominus hypotheca, quamvis non fuerit expressum, pensionem reservatam esse loco alimentorum.
- 23 Ultra hypothecam competit etiam actio personalis contra illum qui consensit beneficio.
- 24 Olim fuit dubitatum in Rota, verum successor pensiones decursas solvere teneretur, quarum solutio per antecessorem fieri debebat: sed hodie Rota tenet pro Affirmativa, dummodo constet de diligentia.
- 25 Qui dicit factum fuisse diligencias, illud probare tenetur.
- 26 Quomodo hoc casu constare debeat de diligentia, & de quibus: Adde tradita supra cap. 11. n. 3. & sequent.
- 28 Exceptio congrua sustentationis non admittitur in pensione debita per Titularem proprio nomine, secus si debeatur nomine antecessoris.
- 29 Varij considerantur casus circa obligationem successoris impositam pro solutione pensionum, tempore sui antecessoris decursarum.
- 30 Qui nullos percepit fructus sine sua culpa, ad pensionis solutionem non tenetur.
- 31 Successor non tenetur ad solutionem pensionum, quando fuit impeditus per Capitulum ne possessionem beneficii apprehenderet.
- 32 Diligentia probanda sunt, etiam si agatur super Regressu contra successorem.
- 33 Quae cautela adhibenda sint, ut successor nullam praeferre possit excusationem adversus petitionem personarum decursarum tempore antecessoris.
- 34 Pensio non debetur per successorem, si antecessor fuerit coactus solvere reparationes Ecclesiae exhaustientes omnes fructus.
- 35 In pensionis divisione & rata inter successorem & heredes Pensionarij, inspicendum esse tempus perceptionis fructuum, iuxta l. defuncta 65. ff.

de usufruct. secundum unam opinionem, quae verior est.

- 36 In constituenda rata fructuum, quae sit differentia inter eum qui succedit ex actu necessario, & eum qui ex voluntario.
- 37 Si Pensionarius exegerit pensionem anticipatè ante tempus perceptionis fructuum, illius heredes tenentur ad restitutionem.
- 38 Quomodo fiat divisio fructuum inter heredes gravati, & fideicommissarium; & quae sit hac in re differentia inter fructus naturales, & civiles.
- 39 Fructuum divisio ex sententia Rebuffi debet fieri secundum formam divisionis alimentorum.
- 40 Quando pensio debetur ratione alicuius certi servitij, non debet solvi nisi ad ratam servitij praestiti.
- 41 Pensionem debent pro rata temporis, non autem pro rata fructuum, quidam existimant. Quae sententia reijcitur.
- 42 Ratam fructuum in pensionibus Ecclesiasticis esse computandam iuxta formam l. diuortio, ff. sol. matrim. alij existimant.
- 43 Comprobatur sententia existimantium divisionem geri debere ad ratam fructuum perceptorum, iuxta dictam l. defuncta 65. ff. de Usufruct.
- 44 Respondetur ad obiectiones in contrarium allatas.
- 45 Quamvis usufructus fuerit legatus loco alimentorum, tamen mortuo usufructuario fructus non dividuntur nisi pro rata fructuum.
- 46 Opinionem Rebuffi, in materia divisionis fructuum, Rota Romana non habuit in consideratione.

EPISCOPVS ex vna ad aliam Ecclesiam translatus, fruebatur ex concessione Apostolica fructibus primi Episcopatus, donec de illo facta fuisset per Summum Pontificem provisio. Primus autem Episcopatus dimissus, reperiebatur oneratus pensione mille scutorum. Novus autem Episcopus possessionem dicti Episcopatus dimissi adeptus fuit 18. mensis Maij, & sic modernus iste Episcopus statim percepit fructus sui Episcopatus, qui consistebant in granis, quae pro illo anno non fuerunt percepta per Episcopum dimittentem: Et sic videtur dicendum, quod maior pars termini dictae pensionis soluenda sit per Modernum Episcopum, quamvis terminus illius cadat in 24. Iunij diem festum Natiuitatis S. Ioannis, ut qui plures fructus percepit, maiori ratae pensionis onerandus sit, cum donatarius fructuum Episcopatus teneatur ad solutionem pensionis super Episcopatu impositae: ut decedit Rota decis. 99. p. 1. Recent.

Huius quaestiones resolutio pendet ex inspectione datae reservationis dictae pensionis: si enim exempli causa, annus solutionis dictae pensionis, qui computandus est à die datae reservationis, incideret in diem 14. Maij; sine dubio Illustrissimus Episcopus totam pensionem mille scutorum Cardinali pensionario soluere teneretur, si verò data pensionis esset die 20. Octobris; annus soluendae pensionis terminaretur in similem diem 20. Octobris: & per consequens antiquus Episcopus teneretur illam soluere pro rata fructuum quos percepit; & similiter Episcopus modernus teneretur soluere pro rata fructuum perceptorum intra annum illum incipientem 20. Octobris 1656. & finientem 20. Octobris 1657. licet enim solutio pensionis fuerit diuisa in duos terminos, nempe Natiuitatis S. Ioannis, & Natiuitatis Domini Nostri Iesu Christi; hoc tamen non est nisi ad maiorem commoditatem solutionis, sed reuera annus computatur à die datae reservationis in similem diem anni tunc sequentis: ut probatur

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. XX. 49

- tur ex traditis per Causaler. *decis.* 129. & per Nos fuit explicatum, licet in alio loco, in *vol. 1. quæst. benefic. cap. 22. n. 9. versic. sed clare*: ¶ ubi ostendimus totam fructuum perceptionem finiri in hac materia ipso die reservatæ pensionis: & optimè explicat Coccin. *decis.* 327. ubi dicitur pensionem soluendam esse die 13. Iunij, quo annus complebatur à die datæ reservationis. ¶ Et ideo pensionem debere solui pro rata fructuum, & non pro rata temporis: Quod etiam voluit Rota *decis.* 130. per totam, *part. 3. recent.* ubi nominatim fit mentio de eo, cui fructus beneficii à Papa donati fuerunt: eiusdemque sententiæ fuit Paris. *de resignat. lib. 1. quæst. 8. n. 51. & 52.* ¶ pensio liquidum est onus fructuum, & per eum qui fructus percepit, pro rata illorum soluenda est: Dec. *consil.* 155. n. 1. G. *de pension. quæst. 39. n. 6. & 7.* Gonzal. *ad regul. 8. gloss. 5. §. 5. n. 44.* Ctescent. *decis.* 3. n. 2. *de solut.* & in propriis terminis resoluit Barbof. in *vor. Canon. lib. 1. vor. 5. n. 11. & 12.* ¶ ubi ostendit non esse inspiciendum tempus quo pensio erat soluenda, sed annum computandum esse à Data & expeditione literarum pensionis quoad Pensionarium. Nam si agatur inter possessorem beneficii, & successorem, diuisio fieri debet pro rata fructuum, & non pro rata temporis, vt mox dictum est. Et hanc sententiam amplectitur Clarissimus Dominus meus, D. Carolus Emanuel Vizzanus, in *suo non minus eleganti quam erudito tract. de mandat. Princip. cap. 8. §. 1. num. 14.*
- 6 Hæc de Episcopo dimittente, vel resignante. Sed quid dicendum de Pensionario mortuo, pro qua rata hæreditibus illius pensio debeatur super hæreditate? Cum aliis anno 1596. & die 23. Septembris, fuisset autoritate Apostolica reservata pensio in fauorem Eminentiissimi bo. me. Cardinalis Batonij summæ mille scutorum super Episcopatu Carpentoractensi, quem possidebat Illustrissimus quondam Dominus Horatius Capponius; dubitatum fuit verum mortuo dicto D. Capponio, hæredes illius tenerentur soluere pensionem debitam pro termino Sancti Ioannis Baptistæ anni 1607. fuit resolutum fructus deberi hæreditibus Cardinalis ad ratam fructuum per Episcopum perceptorum à die 23. Septembris 1606. vsque ad diem obitus Cardinalis, non dico ad ratam temporis decursi à die 27. Septembris 1606. sed ad ratam fructuum perceptorum. Quia licet pensio sit assignata in duobus terminis, tamen non debet haberi ratio terminorum, nec simpliciter temporis, sed duntaxat fructuum intra illud tempus perceptorum: ita, vt si fructuum recolectio fuerit integra, tota etiam & integra debeatur pensio; sin minus debeatur tantum ad ratam fructuum perceptorum.
- 7 Integra autem dicitur perceptio illa, quæ sit quolibet anno completo, incipiendo à die reservationis pensionis, & finiendo eodem die anni tunc sequentis. Cum igitur in casu illo, pensio vt dictum est, fuisset reservata die 23. Septembris 1596. & primus terminus solutionis esset in festo Natalis Domini, & secundus in festo Natalis S. Ioannis Baptistæ, integra recolectio non fuit facta nisi 23. Septembris, 1597. & ideo cum die 24. Septembris anni 1606. vindemiæ essent finitæ, die verò 18. Maij grana nondum essent collecta, fuit iudicatum, Episcopum non teneri ad solutionem pensionis hæreditibus Cardinalis, nisi pro rata fructuum perceptorum à die anni inchoati, scilicet 23. Septembris, ad diem mortis Pensionarij: vt in dicta *decis.* Causalerij 129.
- 8 Et pro ista resolutione euidentis est naturalis ratio: quia aut Titularis pensionem integram vnus anni soluit anticipatè, aut posticipatè: anticipatè quidem, si tempore aduenientis termini nullos fructus perceperit: posticipatè verò, si terminus solutioni destinatus aduenierit post perceptos fructus: vt bene explicat Rota in *Monopoliana pensione, die 10. Aprilis 1606. coram Sacrato*, quæ est apud Marchesani. *tom. 1. fol. 642.* non esset rationi consonum, vt qui anticipatè soluit, iterum posticipatè soluere cogeretur: aut qui posticipatè soluit, à solutione, cuius terminus iam ante aduenit, esset immunis; ¶ ita vt tot sint solutiones pensionum, quot sunt perceptiones fructuum: & extincta pensione, pensio solum pro rata perceptionis fructuum debeatur: ad quod etiam confert *decis.* Rotæ 678. *part. 4. diuers.* & Gratian. *discept. forens. cap. 548. n. 48.* ¶ ubi dicit quod si Papa Idibus Nouembris reservauerit pensionem, & voluerit primum terminum solui in Natiuitate Sancti Ioannis Baptistæ, constat voluisse pensionem solui posticipatè; & sic de fructibus vsque ad illum diem maturandis: quia aliàs mandasset solui in festo Natalis Domini: & ideo si Titularis nullos percepit fructus vsque ad diem Sancti Ioannis Baptistæ, nihil tenebitur: si verò aliquos perceperit, tenebitur pro rata fructuum perceptorum. Quod etiam *decis.* fuit apud Coccin. *decis.* 327.

Neque præmissis obstat, quod communiter resoluunt DD. successorem in beneficio teneri ad solutionem pensionum decursarum tempore vitæ, seu possessionis sui antecessoris, in *dicta decis.* 507. coram Ludouif. Quia illud verum est, vt non simpliciter successor teneatur soluere, sed duntaxat quando constat Pensionarium fecisse debitas diligentias contra prædecessorem qui fructus percepit, & illius hæredes; & sic in subsidium: teste Merlin. *decis. 380. num. 6. & 7.* cum non sit æquum, vt qui fructus non percepit, cogatur soluere pensiones decursas; cum hæc materia sit valde rigorosa, vt quis teneatur soluere debita sui antecessoris: ¶ & ideo non suffragantur diligentie factæ contra procuratorem antecessoris, sicuti nec diligentie factæ pro terminis præteritis, quorum solutio postea facta fuit; quia per talem solutionem extincta fuit omnis diligentia, ita vt non possit suffragari pro aliis diuersis terminis, vt *decis.* testatur Addit. *ad dictam decis.* 507. Ludouif. ¶ adeo vt hoc casu successor in beneficio non conueniatur, nec teneri possit tanquam ad debitum proprium, sed tanquam ad debitum ipsius beneficii, super quo pensio imposita fuit: ¶ vnde Pensionarius habet electionem, vt vtrum malit agere contra eos qui fructus perceperunt, vel beneficii possessorem: vt notat Burat. *decis.* 448. num. 8. & 9. Marchesani. *de commiss. tom. 1. tit. de commiss. appellat. in caus. pens. part. 1. §. 2. num. 4.* Rota *decis.* 316. *part. 1. diuers.* ¶ & si nouus possessor soluerit, habet regressum contra illos qui fructus perceperunt: vt fuit *decis.* apud Pacific. *de Saluian. interd. decis.* 189. num. 2. & Addit. ad Burat. *dicta decis.* 448. num. 10. *versic. potest tamen habere recursum.* ¶ Immo non tenetur successor ad huiusmodi solutionem, nisi deducta in primis & ante omnia congrua sustentatione: vt dicitur in *dicta additione, num. 11.*

Atque ita resoluitur obiectio, quia dum diximus Titularem non teneri nisi ad ratam fructuum perceptorum, intelligendum est vt teneatur pro rata dictorum fructuum tanquam ad debitum proprium: dum verò dictum fuit, illum teneri pro terminis pensionis decursis tempore sui antecessoris, intelligendum est, vt teneatur, tanquam ad debitum ipsius

50 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

ipſius beneficij in ſubſidium, & ſaluo reſreſſu contra antecellorem, vel illius hæredes, ad quos tranſit obligatio ſoluendi penſiones decurſas: iuxta *deciſionem* Rotæ Auenionenſis 130.

17 Conſultius autem erit Penſionario ſeu illius hæredibus, vt agant potiùs contra poſſeſſorem beneficij, quàm contra hæredes Titularis defuncti: quia contra ſucceſſorem, qui beneficium poſſidet, agere poterit via executiua, intimatis illi literis reſeruatiſ penſionis: ſed contra hæredes Titularis non poterit agere, niſi ſeruato iuris ordine: vt aduertit Gig. *de penſionib. queſt.* 39. num. 13. quem citat & ſequitur Marchelan. *de commiſſ. in cauſ. appellat. penſ. dicta*

18 *part.* 3. §. 2. n. 4. † Sed tamen Rota ex æquitate hoc ſeruauit, vt priùs hæredes Titularis conueniantur; vt apud Poſt *deciſ.* 363. num. 3. poſt Put. *deciſ.* 185. in

19 *Correctis*, lib. 2. Creſcent. *deciſ.* 3. *de ſolution.* † Et in omnem euentum, non eſt dubitandum quin contra ſucceſſorem beneficij agi poſſit pro penſionibus in vita antecelloris decurſis.

20 Quia pro penſione reſeruata competit Penſionario aduerſus fructus beneficij penſione grauati hypotheca, in ipſa reſeruatiſ penſionis inducta, cum penſio ſit onus reale ipſi beneficio inhærens; fructus enim qui naſcuntur ex fundo ſunt tacite obligati pro penſionibus ſuper illo fundo impoſitis: l. ſi ex *Lege*, §. ſi colonus, ff. *Locat. l. in prædiis*, ff. *in quib. cauſ. pign. vel hypotheç. tac. contrah.* & hæc eſt hypotheca tacita, vt probat Mantie. *de tacit. conuen.* lib. 1. tit. 14. num. 7. † dicens hoc ſine dubio locum habere, ſi expreſſe fuerit reſeruata pro ſuſtentatione, & alimentis Penſionarij; propter quam clauſulam in literis appoſitam ceſſat omnis controuerſia: vt per Roman. *conſil.* 88. & Caltrenſ. *conſil.* 338. num. 9. vol. 1. Felin. in *cap. ad Audienciam* 31. num. 6. verſic. *Quinta conſuſio: de reſcript.* & ad longum explicat Gig. *de penſionib. queſt.* 51. aſſerentes tam dignitatem ſeu beneficium cenſeri grauatum; quàm ipſos fructus: & ideo agi poſſe aduerſus quemque, qui fructus beneficij percepit, quando reſeruatiſ facta fuit fauore alimentorum: provt aſſerit Surd. in *tract. de aliment. tit. 8. præileg.* 51. num. 7. dicens non oriri hypothecam; etiam ſi penſio fuerit impoſita ſuper

21 *tit.* 14. num. 7. † dicens hoc ſine dubio locum habere, ſi expreſſe fuerit reſeruata pro ſuſtentatione, & alimentis Penſionarij; propter quam clauſulam in literis appoſitam ceſſat omnis controuerſia: vt per Roman. *conſil.* 88. & Caltrenſ. *conſil.* 338. num. 9. vol. 1. Felin. in *cap. ad Audienciam* 31. num. 6. verſic. *Quinta conſuſio: de reſcript.* & ad longum explicat Gig. *de penſionib. queſt.* 51. aſſerentes tam dignitatem ſeu beneficium cenſeri grauatum; quàm ipſos fructus: & ideo agi poſſe aduerſus quemque, qui fructus beneficij percepit, quando reſeruatiſ facta fuit fauore alimentorum: provt aſſerit Surd. in *tract. de aliment. tit. 8. præileg.* 51. num. 7. dicens non oriri hypothecam; etiam ſi penſio fuerit impoſita ſuper

22 certo fundo, niſi ex cauſa alimentorum: † Sed tamen ſiue ex cauſa alimentorum penſio fuerit reſeruata, ſiue ſimpliciter, hypothecam oriri pro penſione impoſita ſuper beneficio, verius eſſe probat Pacific. *de Saluian. interdict.* Inſpect. 3. cap. 4. num. 609. & ſimpliciter, abſque vlla diſtinctione ita deciſum fuit per Rotam apud Merlin. *deciſ.* 478. n. 1. & 2. in qua dicitur, ſucceſſorem in beneficio, in quo penſio reſeruata eſt, teneri actione reali ratione fructuum quos percepit, ſuper quibus fuit impoſitum onus reale penſionis; ſecundum Abbat. in *cap. Querelam, de Election. in 3. Notabili*, & alios *ibidem* allegatos.

23 † Et vltra actionem realem, teneri quoque actione personali, propter quaſi contractum initum à ſucceſſore beneficij, dum illud ſic penſione grauatum acceptauit, idem tradit Mantie. *deciſ.* 273. num. 2. Et qui plures Authores huius ſententiæ deſiderabit, videre illos poterit apud Merlin. in *tract. de pignor. lib. 2. tit. 3. queſt.* 92. Barboſ. *de Iur. Eccleſiaſt. vniuerſ. lib. 3. cap. 11. num.* 70.

24 Quamuis autem quaſtio hæc indeciſa remanſiſſet tempore Caſſadori, vt in *deciſione illius* 3. & 4. *de Locat.* tamen poſtea indiſtinctè Rota Romana hanc opinionem amplexa fuit, vt in pluribus *deciſionibus* allegatis per Barboſ. loco mox citato. Marchelan. *de commiſſ. in cauſ. penſ. part.* 1. §. 2. num. 4. fol. 597. Et ideo decipitur hac in parte Pacificus loco cit. n. 626.

Quod intellige vt locum habeat, quatenus Penſionarius fecerit debitas diligentias contra antecellorem Titularem: vt probat Ricc. in *praxi aur. deciſ.* 435. & ſuperius diximus.

In caſu autem de quo agitur, diligentias factas fuiſſe teneatur actor probare tanquam fundamentum ſuæ intentionis: Surd. *conſil.* 3. num. 29. lib. 2. quod multum pendet ex facti circumſtantiis, & ab arbitrio Iudicis; ex ſententia Pacifici *dicta inſpect.* 3. cap. 4. num. 628. & ſequent.

Verum tamen eſt, ex Rotæ Romanæ ſententia requiri, vt iſtæ diligentia ſint iudiciales & continuatæ; vt deciſum teſtatur Buratt. *deciſ.* 617. num. 6. † ſemper autem Iudex cauere debet vt ſucceſſori remaneat ſufficiens portio, ex qua de fructibus beneficij viuere poſſit, vt ſuperius dictum fuit: Lotter. lib. 1. q. 39. n. 150. ne qui Altari ſeruit, fraudetur debito victu ex eodem Altari: contra text. in *cap. Ex tirpanda*, & in *cap. cum ſecundum Apoſtolum, de Præbend.* † quia licet hæc exceptio non admittatur quo ad penſiones proprio nomine debitas, tamen admittenda eſt dum agitur de penſionibus debitis per eum qui ſucceſſit in beneficio: Greg. *deciſ.* 507. n. 5.

Præterea aduertendum eſt in quaſtione hac, vtrum ſucceſſor teneatur ad ſolutionem penſionum decurſatum tempore antecelloris: varios conſiderari debere caſus: provt conſiderauit Gig. *de penſion. q.* 39. & ipſum ſequens Pacific. in *dicto tract. de Saluian. interdict. inſpect.* 3. cap. 4. num. 612. & multis ſeq.

Primus caſus eſt, quando antecellor nullos percepit fructus ex beneficio: hoc enim caſu, ſi nulla eius culpa interuenierit, veluti propter bellum, aut alia legitima impedimenta, ſicut antecellor non tenebatur, ita nec ſucceſſor: penſio enim eſt onus fructuum, & per conſequens qui nullos fructus percepit, non teneatur ad penſionem, vt ſuperius probatum eſt: & bene probat Ricc. in *praxi aurea, in praxi Penſionum, deciſion.* 434. Pacific. loco cit. num. 625.

Ideo ſi intruſus impedimentum dederit veto Titulari, ne fructus beneficij perciperet abſque ipſius culpa, Titularis non debet ſoluere penſionem: Put. *deciſ.* 9. num. 1. & 7. & per totam. † idem ſi Capitulum impedierit prouiſum, ne poſſeſſionem beneficij adipiſci poſſet, Seraphin. *deciſ.* 1351.

Quod autem dictum fuit de probandis diligentis contra antecellorem beneficij adhibitis, locum habet ſiue intentatum fuerit iudicium ſuper Reſreſſu, ſiue ſuper executione literarum: quod fuſius probat & explicat Lotter. *de re beneficiar. lib. 1. queſt.* 39. num. 152. & ſequent.

Notandum verò eſt, quod ad euitandas controuerſias, quæ circa ſolutionem faciendam per ſucceſſorem beneficij contingere poſſunt, Prædici excogitarunt cautulam cautionis banchariæ, de qua ſuperius actum eſt, cap. 13. n. 24. & alias clauſulas, quas reſert Garſ. *de benefici. part.* 1. cap. 5. num. 184. & multis ſequent.

Secundus caſus, quando antecellor fructus quidem percepit, ſed coactus fuit illos conuertere, & conſumere ad onera Eccleſiæ incumbentia, & hoc etiam caſu nec ſucceſſor tenetur, ſicuti non tenebatur antecellor, cum de iure Penſionarius teneatur concurrere pro rata, ad debita pro Eccleſiæ vtilitate contracta; veluti pro neceſſaria domorum Eccleſiæ reparatione: Burat. *deciſ.* 468. num. 15. & ſimilibus. Hæc de diuiſione & rata penſionum ſoluendarum inter vltimum poſſeſſorem beneficij & nouum prouiſum.

Sed alia eſt quaſtio de diuiſione & rata conſtituenda

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. XX. 51

rienda inter successorem beneficij, & hæredes defuncti possessoris: de qua licet superius sententiam nostram proposuerimus; tamen questionis difficultas ampliorem exigit discussionem.

35 In primis enim quidam voluerunt obseruandam esse hoc casu dispositionem *l. defuncta 65. ff. de usufr.* & per consequens Pensionarium ad hæredes transmitti pensiones, iuxta proportionem fructuum collectorum; non autem non perceptorum: sed transmitti ad hæredes pro rata fructuum perceptorum, etiam si dies solutionis nondum euenierit: ita Alexad. *conf. 15. n. 3. vol. 2.* vbi dicit in hac materia inspiciendum esse tempus perceptionis fructuum, & non solutionis faciendæ per colonos: ex notat. per Barr. in *l. final. §. final. de iure fisci*, & vbi Bartolus facit differentiam inter usufructuarium, qui non restituit fructus de voluntate sua, & emptorem ac venditorem: nam fructus naturales veniunt cum re vendita, quia sunt pars rei, sicut in industrialibus vel ciuilibus: sed quando agitur de eo ad quem ius coloni transit de necessitate; vt in eo qui emit à fisco, tunc inspicitur tempus solutionis faciendæ per colonum; si vero ius coloni non transit de necessitate, vt in emente à priuato, tunc debet inspicere tempus quo fructus colliguntur: *l. Iulianus 54. §. si fructibus, ff. de action. empti.* Inspiciendum ergo est tempus quo fructus percepti sunt: vt per Ferret. *confil. 141. num. 5. lib. 1.* & *confil. 256. per tot.* Vincent. de Franch. *decif. 79. sub num. 4.* & hanc sententiam clarius explicat Honded. *confil. 85. num. 23. vol. 2.* dicens quod mortuo Pensionario, antequam venerit tempus soluendæ pensionis, ius pensionem exigendi transit ad hæredes Pensionarij, si ante illius mortem fructus, ex quibus capiendæ est solutio pensionis, percepti fuerint. Quod si fructus non fuerint percepti tempore obitus Pensionarij, nulla illis rata portio pensionis debetur. Et si pensio iam fuisset soluta anticipatè Pensionario antequam fructus fuissent recollecti, hæredes illius tenerentur ad illius restitutionem pro rata. Hæc etiam fuit sententia Caccia Lupi de pension. *quest. 25. num. 1.* & sequent. Gambat. de potest. *Legat. lib. 6. num. 598.* Riminald. iun. *confil. 634. num. 11. lib. 6.* Cavaican. de usufr. *num. 243.* Gabriel. *confil. 191. n. 4. & seq. vol. 2.* Burat. *decif. 364. maxime num. 6.* Gig. de pensionib. *quest. 53. per totam, maxime num. vlt. versic. quid autem dicendum sit.*

38 Aduertendo tamen obiter, quod ea quæ dicit idem Author *ibi, num. 4.* non ita simpliciter intelligenda sunt, dum ait, pensiones diuidendas esse inter substitutum, & hæredes hæredis grauati pro rata fructuum perceptorum: hoc enim procedere potest in pensione quæ consistit in fructibus naturalibus, sed non in ea quæ consistit in fructibus ciuilibus, quales sunt pensiones, seu census annui: Pensionem enim deberi hæredibus, si ratione fructuum naturalium perceptorum debeatur, concludit Alberic. in *d. l. defuncta*, allegatus apud Vincent. de Franch. *decif. 168. num. 6.* sed in fructibus ciuilibus non perceptis, hæres hæredis grauati nihil præterdere potest; quia tanquam fructus pendentes pertinent ad substitutum: Vincent. de Franch. *decif. 13.* Cenc. de censib. *quest. 70. num. vlt.* Rota post tract. Cenc. de censib. *decif. 458. num. 3.* Peregr. de fideicom. *art. 49. n. 66.* Quod bene explicat Lud. Bell. *confil. 151.* vbi ostendit differentiam inter hæredem usufructuarij, & hæredem grauati.

39 Secunda fuit sententia Rebuff. in tract. de pacifico possess. *num. 148. alias 30. in prima impress.* vbi dicit, Sanleger, de Pensionib.

mortuo Pensionario, totius anni pensionem transferre ad illius hæredes, cum pensio debeatur loco alimentorum, quæ in anni principio præstanda sunt, *l. cum præfinitione 20. ff. quando dies leg. ced. l. in singulos, ff. de ann. legat.* Allegat. text. in *l. filia mea, ff. de ann. legat. l. post duos, 15. Cod. de Advocat. diuers. indic.* Quod tamen limitat, nisi pensio deberetur respectu certi salarij, quia non posset exigi nisi ad ratam præstiti seruitij, iuxta *l. dinorio, ff. solut. matrim. & l. diem functo, ff. de Offic. Affector.*

41 Tertia fuit opinio, quod pensio transmittatur ad hæredes Pensionarij, non pro rata fructuum perceptorum, sed pro rata temporis anni decursi. Hæc fuit sententia Couarr. *lib. 1. var. resol. cap. 15. num. 13.* Molin. de primogen. *lib. 3. cap. 11. num. 4.* vbi eius Additionator multos pro hac sententia allegat.

42 His accedit alia & quarta sententia, quæ placuit Barbosa in *l. dinorio, num. 42. ff. solut. matrim.* vt pensio debita transmittatur ad hæredes Pensionarij pro terminis decursis, & pro iis, quorum solutionis dies cessit, & non pro aliis: ita vt si solutio fuerit diuisa in duos terminos, nempe in diem S. Ioannis, & in diem Natalis Domini: si Pensionarius decedat post diem S. Ioannis, solutio illius termini transeat ad hæredes Pensionarij: terminus verò diei Natalis, nullo modo illis debeatur, & sic de cæteris. Ea ratione, quia pensio debetur pro alimentis: ergo ad ratam temporis quo alimentis indiguit, & sic ad tempus vitæ, & pro rata ipsius.

43 Inter istas opiniones, prima verior & æquior est, quam Nos superius sequuti sumus. Nam cum pensio debeatur intuitu fructuum, & sit onus reale super fructibus impositum, non conuenit vt Titularis eo tempore quo fructus non percepit, pensionem exsoluat: & contra, si fructus, quorum respectu pensio debetur, fuerint pro parte percepti, æquitas suadet, vt etiam pro illa rata debeatur pensio. Et quamuis verum sit, pensionem deberi loco alimentorum, non propterea sequitur illam deberi in initio anni, cum termini solutionis alia ratione quam in principio anni constitui soleant, non habita ratione ad tempus, sed ad fructus ex quibus pensio debetur. Et ab hac sententia non est recedendum, quam amplectitur Rota Romana vt supra ostensum fuit.

45 Et ne huius sententiæ rationes longiori discursu referamus, sufficit remittere ad ea, quæ ad longum proponit Riminald. iun. *confil. 634. per tot. & confil. 176. lib. 6.* & reiecta sententia Couarr. hanc amplectitur Rota *decif. 678. part. 4. diuers.* dicens rationem petitam ex eo quod pensio est loco alimentorum, non concludere: quia etiam dum agitur de Beneficiatis, pensio illis datur pro alimentis, & labore præstito in seruitio Ecclesiæ; & tamen Beneficiatis non faciunt fructus suos nisi post illorum perceptionem; iuxta ea quæ fusiùs deduximus in 2. volum. *Resolut. benefic. cap. 164.* Item quia licet alicui referretur usufructus pro alimentis, non propterea sequitur quod alia habeatur fructuum ratio quam ea, de qua in *d. l. defuncta 65. ff. de usufruct.* Neque in hac questione locus est dispositioni *d. l. dinorio, ff. sol. matrim.* Quia in hac lege, maritus percipit fructus titulo oneroso, cum sustineat onera matrimonij. Quod casui proposito adaptari non potest; cum Pensionarius sine labore pensiones percipiat. Quoad verò opinionem Rebuffi; Rota illam non habuit in aliqua consideratione, vt testatur *d. l. de cis. 678. in fine.*